Nuodingieji grybai Norvegijoje

Miške auga ir valgomieji, ir nuodingieji grybai. Tačiau kai kurie itin nuodingi norvegiški grybai primena kitose šalyse įprastus valgomuosius grybus.

Įtarę apsinuodijimą kreipkitės į Apsinuodijimų informacijos biurą.

Rausvasis nuosėdis (Cortinarius rubellus) (kairėje) – nuodingasis grybas, dažnai randamas šalia valgomųjų grybų, tokių kaip rudoji voveraitė (Craterellus tubaeformis) (4 grybai dešinėje). Apsinuodijimų informacijos biuro nuotrauka.

Atmintinė, kaip grybauti saugiai

- Dalyvaukite grybų pažinimo kursuose.
- Grybus visada rinkite ir valykite po vieną.
- Susipažinkite su norvegiškais grybais ir įsidėmėkite nuodinguosius. Grybų rūšys skirtingose šalyse ir žemynuose gali skirtis. Kai kurie nuodingieji Norvegijos grybai primena kitur įprastus valgomuosius grybus.
- Naudokitės naujausia patikrinta informacija apie grybus.
- Maistui vartokite tik geros kokybės grybus. Išmeskite tuos, kurie sukirmiję arba papuvę.
- Valgomieji grybai turi būti visiškai užaugę arba turėti pakankamai skiriamųjų požymių, kad būtų galima juos atpažinti.
- Pintinėje atskirkite skirtingus grybus vieną nuo kito, pvz., dėkite juos į atskirus krepšelius.
- Turite būti visiškai tikri, kokius grybus renkate, valgote ar patiekiate kitiems.
- Patikrinkite grybus su grybų ekspertų pagalba – artimiausiame grybų patikros punkte arba mobiliąja programėle Digital soppkontroll.
- Niekada neleiskite dirbtiniam intelektui nuspręsti, ar grybus galima vartoti maistui.

Nuodingiausi Norvegijos grybai

Šiame leidinyje aprašyti grybai gali sukelti ilgalaikę tokių organų kaip kepenys ir inkstai pažeidą.

Norvegijoje yra ir kitų nuodingųjų grybų, taip pat grybų, kurių valgyti nerekomenduojama, tačiau apie juos čia nebus kalbama.

Daugiau informacijos apie valgomuosius grybus rasite www.soppognyttevekster.no.

Folkehelseinstituttet, 2026

Smailiakepurė musmirė (Hvit fluesopp)
Amanita virosa

Visas grybas (kepurėlė, kotas, lakšteliai ir trama) yra baltos spalvos. Kotas turi žiedą, bet šis gali nukristi. Apatinė koto dalis su priaugusia išnara. Dažnai miške randamas grybas.

Žalsvoji musmirė (Grønn fluesopp)
Amanita phalloides

Kepurėlės spalva įvairuoja nuo žalsvos iki rusvos ir gelsvos. Lakšteliai ir kotas balti. Kotas turi žiedą, bet šis gali nukristi. Apatinė koto dalis su priaugusia išnara. Norvegijoje šis grybas aptinkamas retai.

Eglinė kūgiabudė (Flatklokkehatt)
Galerina marginata

Kepurėlė ir lakšteliai geltonai rusvi. Koto spalva įvairuoja nuo pilkšvos iki rusvos. Tai smulkus grybas, paprastai augantis guotais ant žievės ir kelmų. Dažnai aptinkamas grybas.

Lepiota boudieri

Žvynabudėlės (Små parasollsopper)
Lepiota gentis

Žvynabudėlės yra nedidelės, šiuos grybus sunku atskirti. Nežinoma, kurie šios genties grybai gali būti nuodingi. Lakšteliai baltų atspalvių. Kepurėlės viršus žvynuotas, įvairių spalvų.

Kotas gali turėti žiedą arba ne. Gali būti baltas arba kitų spalvų. Grybo trama balta.

Apsinuodijimas smailiakepure arba žalsvąja musmire, egline kūgiabude arba žvynabudėle

Net itin mažas šių grybų kiekis gali sukelti sunkų apsinuodijimą. Po 6–24 valandų pasireiškia tokie simptomai kaip stiprus vandeningas viduriavimas, pilvo raižymas ir vėmimas. Per 2–3 dienas gali išsivystyti gyvybei pavojinga kepenų pažaida.

Įtarę apsinuodijimą kreipkitės į Apsinuodijimų informacijos biurą, kur jums patars, ką daryti.

Folkehelseinstituttet, 2026

Rausvasis nuosėdis (Spiss giftslørsopp)
Cortinarius rubellus

Visas grybas (kepurėlė, lakšteliai, kotas ir trama) yra raudonai rudos spalvos. Šis grybas miške aptinkamas dažnai.

Nuodingasis nuosėdis (Butt giftslørsopp)
Cortinarius orellanus

Panašus į rausvąjį nuosėdį, tik jo kepurėlė su buku gūbreliu. Retai aptinkamas grybas. Auga lapuočių miškuose.

Apsinuodijimas nuosėdžiais

Net itin mažas šių grybų kiekis gali sukelti sunkią inkstų pažaidą. Apsinuodijimo požymiai pasireiškia tik po 36 valandų ir vėliau. Būdingi simptomai: pykinimas, vėmimas, pilvo raižymas, troškulys, raumenų skausmas, galvos svaigimas, nuovargis ir bendras negalavimas. Kai kas nejaučia beveik jokių simptomų, kol pažeidžiami inkstai. Per 3–14 dienų gali išsivystyti sunki inkstų pažaida.

Įtarę apsinuodijimą kreipkitės į Apsinuodijimų informacijos biurą, kur jums patars, ką daryti.

Apsinuodijimų informacijos biuras
Tel. 22 59 13 00
(visą parą)

Norvegijos grybų ir naudingųjų augalų asociacija (www.soppognyttevekster.no) rengia grybų pažinimo kursus ir išvykas.

Peržiūrėkite jų programėlę Digital soppkontroll (Skaitmeninė grybų patikra) – paslaugą, kurioje grybų ekspertai atlieka surinktų egzempliorių vertinimą.

Šį informacinį leidinį parengė Apsinuodijimų informacijos biuras. Daugiau informacijos apie grybus ir apsinuodijimus rasite www.giftinfo.no.

Per'o Marstad'o nuotrauka.

Pastarąjį kartą atnaujinta 2026 m.

FHI